

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o jednorazowe odszkodowanie dla członka rodziny po zmarłym ubezpieczonym z
tytułu wypadku przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 września 2013 r.,
zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ś.
z dnia 10 maja 2013 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 maja 2013 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Wydział VII odrzucił skargę wnioskodawczynie J. B. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 13 czerwca 2011 r., oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 16 lutego 2011 r., który oddalił odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 września 2010 r. o odmowie przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci jej męża w związku z wypadkiem w miejscu pracy w dniu 15 lutego 2008 r.

Sąd Apelacyjny „po zbadaniu skargi pod względem jej wymogów formalnych” uznał, że jakkolwiek wnioskodawczyni „powołała ustawowe podstawy wznowienia, to jednak w rzeczywistości podstawy te - także w świetle samego uzasadnienia skargi - nie występują, w związku z czym skarga podlega odrzuceniu”. W skardze o wznowienie powołała się bowiem na wydanie w dniu 6 marca 2013 r. opinii biegłego sądowego kardiologa w innej sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym, z odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 2 września 2010 r. odmawiającej jej prawa do renty rodzinnej z ubezpieczenia wypadkowego po zmarłym mężu. Z opinii tej wynikało, że „zrzucanie koksu do magazynku kotłowni było współsprawczą przyczyną wystąpienia zawału serca”. W ocenie Sądu, powołanie się na tę opinię nie wypełnia przesłanki z art. 403 § 2 k.p.c., ponieważ nie jest „wykryciem” nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku wcześniej zakończonego postępowania, ale nie zostały w nim powołane, a jedynie powołaniem się na kolejną opinię dotyczącą oceny stanu faktycznego, która nie stanowi dowodu, jakiego strona reprezentowana przez fachowego pełnomocnika nie mogła powołać lub przeprowadzić w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Ponadto, opinia ta zawiera jedynie nową oceną stanu faktycznego odmienną od ustalonego w prawomocnie zakończonym postępowaniu, a nie nowym faktem lub dowodem w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. Zatem wbrew twierdzeniom skarżącej nie doszło do wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, z których nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu i nie było podstaw do wznowienia postępowania z art. 403 § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi wnioskodawczyni domagała się jego uchylenia i przekazania skargi o wznowienie postępowania do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego. Zarzuciła: 1/ naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 410 § 1 k.p.c. w związku z art. 403 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że istniały przesłanki do odrzucenia skargi z braku ustawowej podstawy, mimo że jako ustawową podstawę wskazała art. 403 § 2 k.p.c., a podstawą tej skargi są takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona, „co oczywiste nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu”, 2/ błąd w ustaleniach faktycznych polegający na

przyjęciu, że w uzasadnieniu skargi nie wyjaśniono, na czym polegało „wykrycie” środka dowodowego, mimo iż faktycznie okoliczność ta wynikała wprost z uzasadnienia skargi, a polegała na pojawieniu się nowej opinii biegłego lekarza internisty kardiologa w sprawie VII U .../11, „z której jednoznacznie wynika, że współsprawczą przyczyną zawału serca i zgonu męża powódki była przyczyna zewnętrzna związana z wykonywaniem obowiązków pracowniczych tj. zrzucanie koksu do magazynu kotłowni”.

Zdaniem wnoszącej zażalenie Sąd Apelacyjny badając przesłanki wznowienia postępowania wskazane w skardze bezpodstawnie dokonał ich merytorycznej oceny. Tymczasem w zakresie kontroli określonej w art. 410 k.p.c. Sąd bada spełnienie łączne dwóch warunków: zachowania przepisanego terminu do jej wniesienia i oparcia jej na ustawowych podstawach. Na tym etapie nie jest dopuszczalna merytoryczna ocena zasadności skargi, lecz tylko i wyłącznie ocena formalna, czy skarga opiera się na ustawowej podstawie, a więc czy skarżący wskazał podstawę do wznowienia i czy odpowiada ona jednej z przyczyn uzasadniających wznowienie postępowania. Ponadto Sąd popełnił „błąd w ustaleniach faktycznych (...) polegający na przyjęciu, że w uzasadnieniu skargi nie wyjaśniono na czym polegało ‘wykrycie’ środka dowodowego, mimo iż faktycznie okoliczność ta wynikała wprost z treści uzasadnienia przedmiotowej skargi”. Skarżąca wskazała, że wykrycie, o którym mowa w art. 403 § 2 k.p.c. sprowadzało się do ujawnienia nowych okoliczności faktycznych istniejących w chwili wyrokowania, bowiem „opinia biegłej z dnia 13.02.2013 r. ujawniła okoliczności faktyczne mające wpływ na treść orzeczenia w postępowaniu w stosunku do którego powódka żąda wznowienia”. Okoliczność była na wcześniejszym etapie dla wnoszącej zażalenie niedostępna, gdyż „ujawnione okoliczności faktyczne, mające kluczowy wpływ na treść orzeczenia w sprawie o sygn. VII Ua .../11, wymagają niewątpliwie wiadomości specjalnych, których pozbawiona jest powódka, nadto specyfika schorzenia będącego przyczyną zgonu (jej męża) uniemożliwiała wcześniejsze wykrycie tego patologicznego stanu i jego ewentualnych związków ze zgonem, aczkolwiek kwestie te powinny być ustalane w zakresie oceny merytorycznej skargi, a nie formalnej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Treść zażalenia na postanowienie Sądu drugiej instancji (Sądu Okręgowego w Ś.- Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) z dnia 10 maja 2013 r., odrzucające skargę o wznowienie postępowania, nie zawiera nic nowego (*nihil novi*), oprócz polemiki z podstawami, okolicznościami i uzasadnieniem, zawartymi w zaskarżonym postanowieniu, które można jedynie uzupełnić uwagą, że w sprawie o jednorazowe odszkodowanie - przy wskazanej wartości przedmiotu zaskarżenia 49.000 zł - skarżąca mogła domagać się weryfikacji kasacyjnej prawomocnie zakończonego postępowania, w którym ten sam pełnomocnik procesowy mógłby zgłaszać zarzuty przeciwko jej osądowi w zakresie opisanym w skardze o wznowienie postępowania, w tym kontestować na przykład nieuwzględnienie wniosków o powołanie innego biegłego lub nieuwzględnienie wniosku o zawieszenie postępowania. Dlatego chybiony okazał się zarzut skargi o rzekomym wykryciu nowego środka dowodowego w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. - w postaci opinii biegłego sądowego kardiologa, który inaczej (odmiennie) ocenił wypadkowy charakter zgonu męża skarżącej w innej sprawie „VII U .../11 Sądu Okręgowego w Ś. w przedmiocie renty rodzinnej z ubezpieczenia wypadkowego” i to w sytuacji, gdy nie jest znany (nie wynika z dostępnych akt) wynik procesu o rentę powypadkową. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem nie stanowi podstawy wznowienia taki środek dowodowy, z którego strona mogła potencjalnie skorzystać w poprzednim prawomocnie zakończonym postępowaniu, gdyby skorzystała z dopuszczalnego środka zaskarżenia (skargi kasacyjnej). Nadal procesową zasadą prawną pozostaje pogląd prawny wyrażony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r. (OSNC 1969, nr 12, poz. 208), iż środek dowodowy, który powstał po uprawomocnieniu się wyroku, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c. Oznaczało to w szczególności, że podstawą wznowienia postępowania nie może być ujawnienie opinii biegłego, który odmiennie ocenił stan faktyczny i wypadkowy charakter tego samego zdarzenia w innej sprawie o powypadkową rentę rodzinną, tj. dowód, którego strona skarżąca nie podjęła wskutek zaniechania skorzystania z adekwatnych środków procesowych w prawomocnie zakończonym postępowaniu o

jednorazowe odszkodowanie, skoro nie wniosła przedmiotowo dopuszczalnej skargi kasacyjnej w prawomocnie zakończonym procesie o jednorazowe odszkodowanie w kwocie 49.000 zł. W sprawie ze skargi o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania wykluczone jest prowadzenie lub weryfikowanie dowodu, z którego strona mogła skorzystać w prawomocnie zakończonym postępowaniu, co potwierdza utrwalona judykatura (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., II CZ 18/12, LEX nr 1232766 lub z dnia 5 października 2012 r., IV CZ 64/12, LEX nr 1232815). W aktualnym stanie prawnym dopuszczalne jest odrzucenie skargi o wznowienie postępowania w razie powołania formalnej podstawy wznowienia, które w istocie rzeczy nie została oparta (jest nieoparta) na wskazanej podstawie prawnej (art. 410 § 1 k.p.c., por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r., IV CZ 151/12, LEX nr 1293826). W konsekwencji zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.